

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/035.00.1/Б /ОК28-2023
	Екземпляр № 1	Арк 1 / 10

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя

31 серпня 2023 р., протокол № 11

Голова Вченої ради

Оксана ЧЕРНИШ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНЕ РЕДАГУВАННЯ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 035 «Філологія»
освітньо-професійна програма «Філологія (прикладна лінгвістика)»
факультет педагогічних технологій та освіти впродовж життя
кафедра теоретичної та прикладної лінгвістики

Схвалено на засіданні кафедри філософсько-історичних студій та масових комунікацій протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Вадим СЛЮСАР

Гарант освітньо-професійної програми

Людмила МОГЕЛЬНИЦЬКА

Розробник: к. пед. н. Надія ЯБЛОНСЬКА

Житомир
2026 – 2027 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/035.00.1/Б /OK28-2023
	Екземпляр № 1	Арк 2 / 10

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»	Нормативна
Модулів – 1	Спеціальність: 035 «Філологія»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		3-й
Загальна кількість годин -90		Семестр
		7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год., самостійної роботи студента – 3,6 год.	Освітній ступінь: «бакалавр»	Лекції
		16 год.
		Практичні
		16
		Самостійна робота
		58 год.
		Вид контролю: екзамен

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36 % аудиторних занять, 64 % самостійної та індивідуальної роботи.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Освітня компонента «Загальне редагування» належить до циклу загальної підготовки нормативних освітніх компонент навчального плану підготовки студентів із спеціальності 035 «Філологія», освітньо-професійної програми «Філологія (прикладна лінгвістика)».

Метою дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти опанування необхідних теоретичних основ і практичних навичок редакційної діяльності.

Предметом дисципліни є основи та принципи редакційного процесу.

Завдання:

- вивчення теоретичного комплексу щодо специфіки редакційної діяльності;
- вироблення практичних навичок редакційного процесу; дослідження редакційної галузі на українському та світовому рівні;
- аналіз діяльності редакторів та редакцій відомих українських та європейських видавництв.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/035.00.1/Б /ОК28-2023
	Екземпляр № 1	Арк 3 / 10

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні здобути такі **результати навчання**:

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/035.00.1/Б /ОК28-2023
	Екземпляр № 1	Арк 4 / 10

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні засади та практичні аспекти редагування

Тема 1. Редагування у системі діяльності ЗМІ. Періодизація та етапи розвитку редагування. Виникнення редагування. Стагнація в редагуванні Відродження редагування. Період нагромадження фактів. Заснування теорії редагування. Класичне редагування. Комп'ютерне редагування. Становлення редагування в Україні.

Тема 2. Особливості редакційного процесу. Характеристика учасників акту передачі повідомлень. Види редагування. Поняття про редакційно-видавничий процес та його етапи. Сутність і методологічні основи редагування як творчо-виробничого процесу. Термінологічна база. Галузі редагування. Аспекти редагування. Модель редагування. Механізми редакторської праці. Технологія редагування.

Тема 3. Типологія помилок і шляхи їх усунення. Відомості з історії девіатології як науки. Поняття про помилку/девіацію та їх види. Значущі і незначущі помилки. Класифікація помилок. Особливість журналістських девіацій. Шляхи усунення помилок. Реконструкція помилок реципієнтом.

Тема 4. Логічні засади редагування та методика праці редактора над фактичним матеріалом. Основні закони правильного мислення та умови їх дотримання в журналістському тексті. Основні завдання редактора в оцінюванні тексту журналістського твору з логічного погляду. Класифікація логічних помилок. Формування в редактора навиків усунення логічних помилок. Основи методики редакторської роботи над фактичним матеріалом. Факт – основа журналістського твору. Перевірка фактичного матеріалу – один з найважливіших етапів редакторської діяльності в ЗМІ. Типові фактичні помилки. Психологічні причини фактичних помилок. Фактологічні особливості журналістських текстів різних видів і завдання редактора під час їх аналізу. Види фактичного матеріалу. Редакційно-технічне оформлення цитат, числового матеріалу, дат власних назв, скорочень.

Тема 5. Композиційні норми редагування. Текст у єдності всіх його компонентів як предмет редакторського аналізу. Методика умовного членування тексту. Критерії виокремлення структурних одиниць тексту. Робота редактора над композицією рукопису. Особливості редакторського аналізу структурних особливостей тексту. Методика оцінювання композиції рукопису. Правила побудови журналістського твору. Прийоми роботи редактора над композицією твору. Залежність композиції твору від жанру журналістського тексту та типу

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/035.00.1/Б /ОК28-2023
	Екземпляр № 1	Арк 5 / 10

видання. Методика редакторської оцінки рубрикації. Типові змістово-структурні, жанрово-стильові та композиційні помилки.

Змістовний модуль 2. Загальні аспекти редакційної діяльності

Тема 6. Редактор і текст. Організація редакторської діяльності. Текст як основний об'єкт редакторського аналізу. Ознаки тексту. Психологічні засади роботи редактора над текстом та їх потрактування в працях Р. Іванченка, В. Різуна, Н. Зелінської, М. Тимошика та ін. Психологічна спричиненість авторських помилок та фактори, що їх зумовлюють. Природа внутрішнього мовлення та помилки, спричинені перекладом внутрішнього мовлення на зовнішнє. Прийоми поглибленого розуміння тексту, що редагується. Межі втручання редактора в текст, їх психологічні основи. Поняття про збереження стилю автора.

Тема 7. Редакторський аналіз тексту: загальні поняття, структура. Зміст понять «аналіз твору», «редакторський аналіз тексту». Механізм процесів редакторського аналізу й оцінки тексту. Загальна схема редакторського аналізу й редагування. Ознайомлювальне, рецензентське, оцінне та оздоблювальне редакторське читання рукопису. Практична реалізація висновків редакторського аналізу. Основні завдання правки. Загальні правила виправлення тексту. Види правки.

Тема 8. Тенденції редакторської галузі в Україні та перспективи її розвитку. Епоха перших видавництв та редакцій. Класифікація редакцій та особливості їхньої діяльності. Проблема конкурентоспроможності сучасної редакції. Корпоративна культура та ідеологія редакцій. Видавнича продукція як феномен культури і як товар. Мультимедійна продукція. Книга масова і «нішева», книга спеціальна і «скандальна», книга класу «люкс» і оригінальна. Огляд книжкової справи в Україні. Реклама у контексті розвитку новоствореної редакції.

Тема 9. Редакторська галузь: законодавча база та стандарти. Державні органи управління редакторською діяльністю. Українські та міжнародні закони, стандарти редакторської галузі. Асоціації видавців, книжкові форуми. Світові лідери редакторської справи. Глобалізація редакцій та редакторської галузі.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/035.00.1/Б /ОК28-2023
	Екземпляр № 1	Арк 6 / 10

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Модуль 1.				
Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні засади та практичні аспекти редагування в ЗМІ.				
Тема 1. Редагування у системі діяльності ЗМІ.	10	2	2	6
Тема 2. Особливості редакційного процесу.	8	2	-	6
Тема 3. Типологія помилок і шляхи їх усунення.	10	2	2	6
Тема 4. Логічні засади редагування та методика праці редактора над фактичним матеріалом.	10	2	2	6
Тема 5. Композиційні норми редагування.	8	-	2	6
Всього:	46	8	8	30
Змістовний модуль 2. Загальні аспекти редакційної діяльності.				
Тема 6. Редактор і текст. Організація редакторської діяльності.	11	2	2	7
Тема 7. Редакторський аналіз тексту: загальні поняття, структура.	11	2	2	7
Тема 8. Тенденції редакторської галузі в Україні та перспективи її розвитку.	11	2	2	7
Тема 9. Редакторська галузь: законодавча база та стандарти.	11	2	2	7
Всього:	44	8	8	28
Разом:	90	16	16	58

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Редагування у системі діяльності ЗМІ.	2
2	Типологія помилок і шляхи їх усунення.	2
3	Логічні засади редагування та методика праці редактора над фактичним матеріалом.	2
4	Композиційні норми редагування.	2
5	Редактор і текст. Організація редакторської діяльності.	2
6	Редакторський аналіз тексту: загальні поняття, структура.	2
7	Тенденції редакторської галузі в Україні та перспективи її розвитку.	2
8	Редакторська галузь: законодавча база та стандарти	2
	Разом:	16

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/035.00.1/Б /ОК28-2023
	Екземпляр № 1	Арк 7 / 10

6. Самостійна робота

Підготовка рефератів та написання есе щодо проблемного питання за темою заняття:

1. Вступ до курсу «Основи видавничо-редакційної діяльності».
2. Редагування у системі видавничої діяльності.
3. Редакційно-видавничий процес.
4. Логічні засади редагування та методика праці редактора над фактичним матеріалом.
5. Редактор і текст.
6. Редакторсько-видавничий аналіз тексту: загальні поняття, структура.
7. Характеристика видавничої галузі.
8. Розвиток видавничої справи.
9. Тенденції видавничої галузі.
10. Організація видавничої діяльності.
11. Видавнича галузь: стандарти діяльності та перспективи розвитку.

7. Методи навчання

- вербальні (проблемні лекції, лекції-візуалізації, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій);
- практичні (творчі завдання);
- метод проблемного викладу;
- частково-пошуковий (евристичний);
- дослідницький метод;
- дискусійний метод;
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- пояснювально-ілюстративний (передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами);
- репродуктивний, в основу якого покладено виконання різного роду філософських задач за зразком;
- метод активного навчання (проведення ділових ігор, ігрового проектування);
- спеціальні філологічні методи аналізу лінгвістичних одиниць;
- лінгвістичні методи дослідження (системний, описовий, лінгвокультурологічний, лінгвістичний аналіз тексту);

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/035.00.1/Б /ОК28-2023
	Екземпляр № 1	Арк 8 / 10

8. Методи контролю

В основу системи оцінювання навчальної дисципліни покладено поточний та модульний контроль результатів навчання і принцип накопичення зароблених здобувачем вищої освіти балів.

Поточний контроль – це оцінювання засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу під час проведення аудиторних занять, при виконанні індивідуальної і самостійної роботи.

Контроль виконання самостійної роботи студентами здійснюється на практичних заняттях дисципліни.

Модульний контроль – це оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу змістових модулів. Модульний контроль проводиться у вигляді модульної контрольної роботи.

Підсумковий (семестровий) контроль:

1. Накопичення рейтингових балів в межах дисципліни проводиться в балах, які у підсумку переводяться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

2. Загальна кількість балів на останньому занятті з навчальної дисципліни оприлюднюється здобувачам вищої освіти та виставляється в відомість обліку успішності академічних груп.

3. У випадку погодження здобувача вищої освіти з оцінкою поточної успішності, вона вважається остаточною, враховується як результат семестрового контролю і вноситься у залікову книжку.

4. У разі незгоди здобувача вищої освіти з результатами поточної успішності, оцінка з дисципліни виставляється за результатами дистанційного складання екзамену. До тестування допускаються здобувачі, які отримали 50 і більше балів.

5. У разі, якщо студент отримав від 0 до 59 балів, то в відомість за національною шкалою виставляється оцінка “незадовільно” (“F” та “FX” відповідно до шкали ЄКТС).

Методи контролю

- усне опитування;
- письмова контрольна робота (відповіді на запитання лекційного курсу, написання есе);
- виконання практичних завдань (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі);
- виступ на практичних заняттях (з презентацією, участь у дискусії);
- виконання завдань самостійної роботи (у тому числі, у цифровому освітньому середовищі);
- самоконтроль та самооцінка;
- взаємоконтроль, рецензування відповідей інших студентів;
- виконання модульної контрольної роботи;
- захист індивідуального завдання;
- екзамен.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/035.00.1/Б /ОК28-2023
	Екземпляр № 1	Арк 9 / 10

У дисципліні існує можливість врахування результатів неформальної освіти. За наявності сертифікату, посвідчення чи іншого документу, що підтверджує здобуття знань, компетенцій та результатів навчання з питань, пов'язаних з даною дисципліною, можливе перерахування окремих тем або призначення додаткових балів (не більше 10).

9. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль 1.					Змістовий модуль 2.				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100
10	10	10	10	10	10	15	15	10	

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Бали
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

10. Рекомендована література

Основна література:

1. Карпенко В. О. Основи редакторської майстерності. Теорія, методика, практика: підручник. К.: Університет «Україна», 2017. 431с.
2. Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації: навчальний посібник. Львів: ПАІС, 2015. 304 с.
3. Теремко Василь Іванович. Видавництво-XXI. Виклики і стратегії: монографія. Наук. конс. В.Різун. К.: Академвидав, 2021. 323 с.
4. Тимошик М. С. Як редагувати книжкові та газетно-журнальні видання: практич. посібник. К.: Наша культура і наука, 2012. 383 с.
5. Тимошик Микола Степанович. Книга для автора, редактора, видавця: практичний посібник. 2-е видання, стереотип, Київ: Наша культура і наука, 2018. 559 с.
6. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи. Львів: Афіша, 2001. 416 с.
7. Різун В. В. Літературне редагування. К.: Либідь, 2016. 240 с.
8. ДСТУ 29.3-2000. Газети. Поліграфічне виконання. Загальні технічні вимоги. К., 2000.
9. ДСТУ 3017-95. Видання. Основні види, терміни та визначення». К. : Держстандарт України, 1995. 50 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/035.00.1/Б /ОК28-2023
	Екземпляр № 1	Арк 10 / 10

Допоміжна література:

1. Іванов В. Ф. Техніка оформлення газети : курс лекцій : навч. посібник для студ. фак. Журналістики. К.: Знання, 2000. 222 с.
2. Капелюшний А. О. Стилїстика і редагування журналістських текстів. Львів: ПАІС, 2003. 344 с.
3. Країнікова Т. С. Коректура: підручник. К.: Наша культура і наука, 2005. 251 с.
4. Тимошик М. Видавничий бізнес: Погляд журналіста, видавця, вченого. К.: Наша культура і наука, 2005. 326 с.
5. Шевченко В. Е. Основні поняття, що визначають зовнішню форму друкованого видання: текст лекції для студентів Інституту журналістики. К.: Інститут журналістики, 2004. 28 с.
6. Авторське право на літературні та художні твори в Україні: Тематична добірка / Уклад. Л. І. Котенко. К.: Кн. палата України, 2000. 112 с.
7. Закон України «Про доступ до публічної інформації». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011. № 32. Ст. 314.
8. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992. № 2657-ХІІ. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2657-12>
9. Українське законодавство: засоби масової інформації / Упор. Т. Котюжинська, Л. Панкратова. К., 2004. 368 с.
10. Новий правопис: повний текст та основні зміни. URL: <https://osvitoria.media/experience/novyj-pravopys-povnyj-tekst-ta-osnovni-zminy/>

11. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Електронна бібліотека Державного університету «Житомирська політехніка» URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/>
2. Бібліотека українських підручників URL: <http://pidruchniki.ws/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського URL: <http://nbuv.gov.ua>